

Myndatøka tá nýggja avtalan bleiv undirskrivað

Ovast frá vinstri: Johan Dahl, umboð fyri Huawei í Føroyum, Ómar Svavarsson, nevndarformaður í Føroya Tele, David Tang, evropeiskur stjóri í Huawei, Hugo Gaoyu, tøknistjóri fyri Huawei í Danmark, Føroyum og Grønlandi og Henning Knudsen, viðskiftaráðgevi í Huawei.

Fremst til vinstri: Jan Ziskasen, samtaksstjóri í Føroya Tele, Lan Yang, stjóri í Huawei fyri Danmark, Føroyar og Grønland

HUAWEI

hjá Huawei, men hava tær gjørt tað í fleiri ár, sambært Reuters tíðinda-stovuni. Orsøkin hevur verið tætta tilknýti hjá felagnum til kinesisku stjórnina og móguleikan fyri, at teirra tøkni verður brúkt at njósna við, men higartil hevur tað ikki verið nokk til at støðga felagnum at virka.

Kinesiska felagið hevur eisini gjørt sítt fyri at sannføra vesturheimin um, at tað ikki rennur ørindi fyri kinesisku stjórnina. Í millum annað Bretlandi hevur felagið veitt stjórnina fulla atgongd til at halda eftirlit við og kanna tøkna fyri at beina burtur allan stúran um njósnavirksomsemi, sambært Reuters, ið eisini upplýsir, at Nýsæland og Týskland hava líknandi avtalur.

Sostatt tóktist, at Huawei fekk frið at virka hóast ivamál vóru um felagið, men í byrjanini av 2018 broyttist hetta, tá Fregnarnevndin hjá amerikansku

kongressini hevði ein hoyring um málið, har millum annað Christopher Wray, stjóri í amerikanski samveldisløgregluni FBI, bleiv spurður um kinesisku tøkniyrítøkuna.

- Vit stúra fyri vandanum at lata nakra teldu ella eind, ið er knýtt at eini útlenskari stjórn, ið ikki hevur somu virðir sum vit, fáa eina valdsstøðu í okkara fjarskiftisneti. Tað veitir móguleikan at leggja trýst á og fáa tamarhald yvir okkara fjarskiftisneti. Tað veitir móguleikan fyri at gera illviljaðar broytingar ella stjula upplýsingar. Og tað veitir móguleikan fyri at njósna, uttan at vit kunna varnast tað, segði leiðarin fyri FBI sambært amerikanska miðlinum Newsweek.

Frammanundan hevði ein frágreiðing hjá amerikansku fregnartænastuni frá 2015 staðfest, at felagið hevur eitt tætt tilknýti til kinesiska kommunistaflokkinn,

ið er beinleiðis orsøkin til sterku støðuna hjá felagnum.

- Við at fáa yvir 637 milliardum krónum í stuðli ella beinleiðis figging frá kinesisku stjórnini, megnar Huawei at bjóða amerikanskum fyrítøkum, ið ongan illgruna hava, bílig tilboð, ið eru torfør at takka nei til, fyri at fáa atgongd til amerikansk net, skrivaði FBI í frágreiðingini.

Politiskt spæl og tollverja

Huawei hevur avvíst allar ákætur, ið amerikanska fregnartænastan hevur reist og í viðmerking til greinina hjá Newsweek verður víst á, at lond um allan heim samstarva við felagið.

- Huawei hevur álitid hjá stjórn-um og kundum í yvir 170 londum um allan heim og er ikki ein størri hóttan enn nakar annar seljari á marknaðinum.

Fleiri amerikanskir miðlar hava eisini sátt íva um stúranina hjá amerikansku stjórnin og vísir millum annað journalisturin Leonid Bershidsky í grein í Bloomberg, at ávaringarnar frá FBI-stjóranum og øðrum fregnartænastum mest

tykjast at vera ein partur av einum politiskum spæli.

- Amerikanskir kundar eiga skilja hesar ávaringar sum politiskt spæl og illa goymd tollverja, heldur enn at stúra fyri trygdina av teirra samskipti, skrivar journalisturin.

Hann vísir á, at um nøkur njósaratøkni var í útgerðini hjá Huawei, so høvdu myndugleikarnir avdúka tað. Harumframt hava amerikanskir myndugleikar einans funnist at tveimum kinesiskum tøkniyrítøkum, Huawei og ZTE, meðan aðrar sum Lenovo sleppa at virka uttan illgruna, hóast tey eru í somu støðu. Veruliga orsøkin til ávaringarnar metir hann er, at amerikanskir fyrítøkur óttast eina líknandi støðu sum í Evropa, har Huawei og ZTE vinna ein alsamt størri part av fartelegonmarknaðinum.

Stórveldi ressast

Men hóast nakrar røddir hava roynt at vart kinesiska tøkni-risan, so hevur kritikkurin fingið fótafesti og eru avleiðingarnar sjónligar í dag. Vinnuligu móguleikarnir á amerikanska marknaðinum eru

minkaðir munandi síðan ákætur-nar blivu almennar, meðan bæði kanadiska og avstralska stjórnin nú tykjast at venda kinesiska tøkni-risanum baki.

The Sydney Morning Herald skrivar, at hóast nýggja 5G netið í Avstralia verður ment av privat-um, so hevur avstralska stjórnin heimild at seta forboð fyri ávís-um veitarum við grundgeving um landsins trygd. Tað er tann áset-ingin, ið avstralska stjórnin eftir øllum at døma fer at brúka fyri at steðga móguleikanum hjá Huawei at sleppa upp í part.

Dulnevndar stjórnarkeldur, ið hava tosað við Reuters, siga, at tað er tætta tilknýti til stjórnina, ið er atvoldin til forboðið.

- Tað er ein kinesisk fyrítøka og undir kinesiskari lóg, so skulu tey arbeiða fyri teirra fregnartænastu, um tey fáa boð um tað, sigur keldan við Reuters.

Ein ákæra, ið John Lord, talsmaður hjá Huawei í Avstralia, av-vísir, tí umtalaða lógin ikki er gald-andi fyri virksemið hjá felagnum uttanfyri Kina.